
Περιεχόμενα

Πρόλογος στην Ελληνική Έκδοση 25

Πρόλογος 29

Ευχαριστίες 33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Θεωρία της Προσωπικότητας:

Από τις Απλές Καθημερινές Παρατηρήσεις στις Συστηματικές Θεωρίες

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 38

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 38

Επιστημονική Παρατήρηση 39

Συστηματική Θεωρία 39

Θεωρία Ελέγξιμη Εμπειρικά 40

Περιεκτική Θεωρία 40

Εφαρμογές: Από τη Θεωρία στην Πράξη 41

ΓΙΑΤΙ ΜΕΛΕΤΑΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ; 42

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 42

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ: ΤΙ, ΠΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ 45

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ, ΤΗΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ 45

Δομή 46

Μονάδες ανάλυσης 46

Ιεραρχία 49

Διεργασία 50

Ανάπτυξη και Εξέλιξη 51

Γενετικοί Συντελεστές 52

Περιβαλλοντικοί Συντελεστές 54

Πολιτισμός 54 • Κοινωνική τάξη 57 • Οικογένεια 57 • Συνομήλικοι 58

Ψυχοπαθολογία και Αλλαγή Συμπεριφοράς 58

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 59

Φιλοσοφική Θεώρηση του Προσώπου 59

Εσωτερικοί και Εξωτερικοί Συντελεστές της Συμπεριφοράς 60

Σταθερότητα στις Διαφορετικές Περιστάσεις και στις Διαφορετικές Χρονικές

Στιγμές 60

Η Ενότητα Βιωμάτων και Συμπεριφοράς και η Έννοια του Εαυτού 62

Ποικίλες Καταστάσεις Συνείδησης και η Έννοια του Ασυνειδήτου	63
Η Επίδραση του Παρελθόντος, του Παρόντος και του Μέλλοντος στη Συμπεριφορά	64
Μπορεί να Υπάρξει Επιστήμη της Προσωπικότητας; Τι Είδους Επιστήμη θα ήταν αυτή;	65
ΤΙ ΥΠΟΤΙΘΕΤΑΙ ΟΤΙ ΚΑΝΕΙ ΜΙΑ ΘΕΩΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ;	66
ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	67
Η Πρόκληση της Διατύπωσης μιας Θεωρίας για την Προσωπικότητα	67
Οι Θεωρίες της Προσωπικότητας: Μια Πρώτη Γεύση	68
Περί Ύπαρξης Πολλαπλών Θεωριών: Οι Θεωρίες ως Εργαλειοθήκες	71
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	73
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Η Επιστημονική Μελέτη των Ανθρώπων	
ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	76
ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	78
Κατηγορίες Δεδομένων	78
Πώς Συνδέονται Μεταξύ τους Δεδομένα από Διαφορετικές Πηγές;	81
Σταθερές και Ευέλικτες Μετρήσεις	82
Θεωρία της Προσωπικότητας και Αξιολόγηση	84
ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ, ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	85
Αξιοπιστία	85
Εγκυρότητα	86
Δεοντολογία της Έρευνας και Δημόσια Πολιτική	87
ΤΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	89
Μελέτες Περίπτωσης και Κλινική Έρευνα	89
Μελέτες Περίπτωσης: Ένα Παράδειγμα	90
Μελέτες Περίπτωσης: Περιορισμοί	93
Ερωτηματολόγια Προσωπικότητας και Συσχετιστική Έρευνα	93
Συσχετιστική Έρευνα: Ένα Παράδειγμα	95
Συσχετιστική Έρευνα: Περιορισμοί	97
Εργαστηριακές Μελέτες και Πειραματική Έρευνα	98
Πειραματική Έρευνα: Ένα Παράδειγμα	98
Αξιολόγηση Εναλλακτικών Ερευνητικών Προσεγγίσεων	103
Μελέτες Περίπτωσης και Κλινική Έρευνα: Δυνατότητες και Περιορισμοί	103
Συσχετιστική Έρευνα και Ερωτηματολόγια: Δυνατότητες και Περιορισμοί	105
Εργαστηριακή Πειραματική Έρευνα: Δυνατότητες και Περιορισμοί	107
Σύνοψη Δυνατοτήτων και Περιορισμών	109
Η Χρήση της Προφορικής Αναφοράς	110
Η ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	111
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ	113

Αυτοβιογραφικό Σημείωμα του Τζίμ 114

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ 115

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 115

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Μια Ψυχοδυναμική Θεωρία: Η Ψυχαναλυτική Θεωρία του Freud για την Προσωπικότητα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 118

SIGMUND FREUD (1856-1939): ΕΝΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ 118

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ FREUD ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ 121

Ο Νους ως Ενεργειακό Σύστημα 121

Το Άτομο στην Κοινωνία 124

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ FREUD ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 125

Η ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ FREUD ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ 125

Δομή 125

Επίπεδα Συνείδησης και η Έννοια του Ασυνειδήτου 126

Όνειρα 127 • Ενεργοποιημένο Ασυνείδητο 128 • Σχετικές Ψυχαναλυτικές

Έρευνες 129 • Η Σύγχρονη Αντίληψη για την Έννοια του Ασυνειδήτου 132 •

Το Ψυχαναλυτικό Ασυνείδητο και το Γνωστικό Ασυνείδητο 133

Εκείνο, Εγώ και Υπερεγώ 135

Διεργασία 138

Τα Ένστικτα της Ζωής και του Θανάτου 139

Οι Δυναμικές Διεργασίες της Λειτουργικότητας 140

Άγχος, Μηχανισμοί Άμυνας και Σύγχρονη Έρευνα στις Αμυντικές Διεργασίες 141

Άρνηση 142 • Προβολή 144 • Απομόνωση, Σχηματισμός Αντίθετης Αντίδρασης και Μετουσίωση 145 • Απόθηση 147

Ανάπτυξη και Εξέλιξη 151

Ανάπτυξη Ενστίκτων και Στάδια Ανάπτυξης 151

Τα Ψυχοκοινωνικά Στάδια Ανάπτυξης του Erikson 157 • Η Σημασία των Πρώτων Βιωμάτων 160

Η Ανάπτυξη των Διεργασιών Σκέψης 163

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ 165

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 167

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ψυχοδυναμική Θεωρία του Freud: Εφαρμογές, Αλληλένδετες Θεωρητικές Έννοιες και Σύγχρονη Έρευνα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 170

ΨΥΧΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ:

ΠΡΟΒΟΛΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ 171

Η Λογική των Προβολικών Δοκιμασιών	172
Η Δοκιμασία Κηλίδων Μελάνης του Rorschach	173
Η Δοκιμασία Θεματικής Αντίληψης (ΔΘΑ)	174
Προβολικές Δοκιμασίες: Έχουν Αποτέλεσμα;	176
ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	179
Τύποι Προσωπικότητας	180
Σύγκρουση και Άμυνα	182
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	184
Το Ασυνείδητο: Ελεύθερος Συνειρμός και Ερμηνεία των Ονείρων	184
Η Θεραπευτική Διαδικασία: Μεταβίβαση	185
Μελέτη Περίπτωσης: ο Μικρός Χανς	188
Τα Γεγονότα που Οδήγησαν στην Ανάπτυξη της Φοβίας	188
Ερμηνεία του Συμπτώματος	189
Η Επίλυση της Οιδιπόδειας Σύγκρουσης	191
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ	192
Rorschach και Δοκιμασία Θεματικής Αντίληψης (ΔΘΑ)	192
Σχολιασμός των Δεδομένων	195
ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	195
Δύο Πρώτες Προκλήσεις στον Freud: Adler και Jung	196
Alfred Adler (1870-1937)	196
Carl G. Jung (1875-1961)	199
Πολιτισμικός και Διαπροσωπικός Προσανατολισμός: Horney και Sullivan	202
Επανερμηνεία των κινήτρων	202
Karen Horney (1885-1952)	203
Harry Stack Sullivan (1892-1949)	205
Αντικειμενότητες Σχέσεις, Ψυχολογία του Εαυτού και Θεωρία του Δεσμού	206
Θεωρία των Αντικειμενότητων Σχέσεων	206
Ψυχολογία του Εαυτού και Ναρκισσισμός	207
Θεωρία του Δεσμού	211
Τύποι Δεσμού Ενηλίκων	213
• Τύποι Δεσμού ή Διαστάσεις;	215
ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	218
Επιστημονική Παρατήρηση: Βάση Δεδομένων	218
Θεωρία: Συστηματική;	219
Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά;	219
Θεωρία: Περιεκτική;	220
Εφαρμογές	220
Κύρια Συνεισφορά και Σύνοψη	221
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	223
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	224

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Μια Φαινομενολογική Θεωρία: Η Προσωποκεντρική Θεωρία του Carl Rogers για την Προσωπικότητα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 226

CARL ROGERS (1902-1987): ΕΝΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ 227

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ROGERS ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ 230

Η Υποκειμενικότητα της Εμπειρίας 230

Αισθήματα Αυθεντικότητας 231*Η Θετικότητα των Κινήτρων των Ανθρώπων* 232

Μια Φαινομενολογική Προοπτική 232

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ CARL ROGERS ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 233

Ερμηνευτική και Επιστήμες του Ανθρώπου 234

Η ΘΕΩΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ CARL ROGERS 235

Δομή 236

Ο Εαυτός 236*Μετρήσεις της Αυτοαντίληψης* 237

Η τεχνική Q-sort 237 • Το Σημαιολογικό Διαφορικό 238

Διαδικασία 240

Αυτοπραγμάτωση 242*Αυτοσυνέπεια και Συμφωνία* 243

Καταστάσεις Ασυμφωνίας και Αμυντικές Διεργασίες 244 • Έρευνα Αναφορικά με την Αυτοσυνέπεια και τη Συμφωνία 245

Η Ανάγκη για Θετική Αναγνώριση 249

Ανάπτυξη και Εξέλιξη 251

Έρευνα Αναφορικά με τις Σχέσεις Γονέα-Παιδιού 252*Κοινωνικές σχέσεις, Αυτοπραγμάτωση και Ευζωία στην Ύστερη Ηλικία* 256

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ 257

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 257

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η Φαινομενολογική Θεωρία του Rogers: Εφαρμογές, Σχετικές Θεωρητικές Αντιλήψεις και Σύγχρονη Έρευνα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 261

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ 261

Ψυχοπαθολογία 261

Ασυμφωνία Εαυτού-Εμπειρίας 261

Ψυχολογική Αλλαγή 263

Οι Αναγκαίες Θεραπευτικές Συνθήκες για την Αλλαγή 263*Αποτελέσματα της Πελατοκεντρικής Θεραπείας* 267*Παρουσία* 269

Μελέτη Περίπτωσης: η κυρία Όακ	271
ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ROGERS: ΑΠΟ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	273
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ	274
Σημσιολογικό Διαφορικό: Φαινομενολογική Θεωρία	274
Σχολιασμός των Δεδομένων	275
ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ	276
Το Κίνημα για το Ανθρώπινο Δυναμικό	276
<i>Abraham H. Maslow (1908-1970)</i>	277
Το Κίνημα της Θετικής Ψυχολογίας	278
<i>Ταξινόμηση των Ανθρώπινων Δυνατοτήτων</i>	279
<i>Η Αξία των Θετικών Συναισθημάτων</i>	280
<i>Ροή</i>	281
Υπαρξισμός	282
<i>Ο Υπαρξισμός του Σαρτρ: Συνειδητότητα, Μηδενισμός, Ελευθερία και Ευθύνη</i>	284
<i>Σύγχρονος Πειραματικός Υπαρξισμός</i>	286
<i>Σύνοψη: Υπαρξιστική Φιλοσοφία και Ψυχολογία</i>	289
ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	290
Ασυμφωνία Ανάμεσα στα Μέρη του Εαυτού	290
Διακυμάνσεις στην Αυτοεκτίμηση και Συγκυρίες της Αυταξίας	291
Εσωτερικά Παρωθούμενοι Στόχοι και Αυθεντικότητα	293
Διαπολιτισμική Έρευνα για τον Εαυτό	298
<i>Είναι η Θετική Αναγνώριση του Εαυτού Καθολικό Ανθρώπινο Γνώρισμα;</i>	299
<i>Τοπικές Παραλλαγές στην Ευζωία</i>	301
ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	302
Επιστημονική Παρατήρηση: Η Βάση Δεδομένων	303
Θεωρία: Συστηματική;	304
Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά;	305
Θεωρία: Περιεκτική;	306
Εφαρμογές	306
Κύρια Συνεισφορά και Σύνοψη	307
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	308
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	309

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Θεωρίες για τα Χαρακτηριστικά της Προσωπικότητας: Allport, Eysenck και Cattell

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	312
ΕΝΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ	313
Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ	314
Η Έννοια του Χαρακτηριστικού	314

Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 316

Επιστημονικές Λειτουργίες που Υπηρετούν οι Εννοιολογικές Κατασκευές
των Χαρακτηριστικών 316

Περιγραφή 317

Πρόβλεψη 317

Εξήγηση 318

ΘΕΩΡΙΕΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΟΥ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΙ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ 319

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ GORDON W. ALLPORT (1897-1967) 320

Χαρακτηριστικά: Η Δομή της Προσωπικότητας στη Θεωρία του Allport 322

Λειτουργική Αυτονομία 323

Ιδιογραφική Έρευνα 324

Σχόλιο για τον Allport 324

ΕΝΤΟΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ: ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ 325

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ RAYMOND B. CATTELL (1905-1998) 328

Επιφανειακά και Πηγαία Χαρακτηριστικά: Δομή της Προσωπικότητας
στη Θεωρία του Cattell 329

Πηγές Δεδομένων: Πραγματικά Δεδομένα (L-data), Δεδομένα Ερωτηματολογίου
(Q-data), Δεδομένα Αντικειμενικών Δοκιμασιών (OT-data) 330

Σταθερότητα και Μεταβλητότητα της Συμπεριφοράς 333

Σχόλιο για τον Cattell 334

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΤΟΥ HANS J. EYSENCK (1916-1997) 337

«Υπερπαράγοντες»: Δομή Προσωπικότητας στη Θεωρία του Eysenck 338

Μέτρηση των Παραγόντων 341

Βιολογική Βάση των Χαρακτηριστικών της Προσωπικότητας 342

Εξωστρέφεια και Κοινωνική Συμπεριφορά 344

Ψυχοπαθολογία και Αλλαγή Συμπεριφοράς 345

Σχόλιο για τον Eysenck 346

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ 347

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 348

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Θεωρία των Χαρακτηριστικών: Το Μοντέλο των Πέντε Παραγόντων. Εφαρμογές και Αξιολόγηση των Προσεγγίσεων των Χαρακτηριστικών στην Προσωπικότητα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 350

ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ 351

Ανάλυση των Όρων των Χαρακτηριστικών στη Φυσική Γλώσσα και στα Ερωτηματολόγια	352
<i>Η Θεμελιώδης Λεξιλογική Υπόθεση</i>	355
Διαπολιτισμική Έρευνα: Είναι Καθολικές οι Διαστάσεις της Μεγάλης Πεντάδας;	356
Η Μεγάλη Πεντάδα στα Ερωτηματολόγια της Προσωπικότητας	359
<i>Το ΝΕΟ-Αναθεωρημένο Ερωτηματολόγιο της Προσωπικότητας (NEO-PI-R) και η Ιεραρχική του Δομή: Όψεις</i>	359
<i>Ενσωμάτωση των Παραγόντων των Eysenck και Cattell στη Μεγάλη Πεντάδα</i>	362
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΝΤΑΔΑ	364
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ	369
Ηλικιακές Διαφορές κατά την Ενήλικη Ζωή	369
Αρχικά Ευρήματα από την Παιδική Ηλικία και την Εφηβεία	373
Σταθερότητα και Αλλαγή στην Προσωπικότητα	374
ΜΗΠΩΣ ΠΑΡΑΛΕΙΨΑΜΕ ΚΑΤΙ; ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΩΝ ΕΞΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ	374
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΕΝΤΑΔΑΣ	376
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ	379
Αξιολόγηση Βασισμένη στα Χαρακτηριστικά με Παραγοντική Ανάλυση	379
Η Σταθερότητα της Προσωπικότητας: Ο Τζιμ 5 και 20 χρόνια αργότερα	381
Αυτοαξιολογήσεις και Αξιολογήσεις από τη Σύζυγο στο Αναθεωρημένο Ερωτηματολόγιο	383
Η ΔΙΑΜΑΧΗ ΑΤΟΜΟΥ-ΠΕΡΙΣΤΑΣΗΣ	384
Διαχρονική Σταθερότητα	385
Διαπεριστασιακή Σταθερότητα	387
<i>Διαπεριστασιακή Μεταβλητότητα στη Σχετική με τα Χαρακτηριστικά Συμπεριφορά</i>	389
ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	392
Επιστημονική Παρατήρηση: Η Βάση Δεδομένων	393
Θεωρία: Συστηματική;	393
Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά;	394
Θεωρία: Περιεκτική;	395
Εφαρμογές	396
Κύρια Συνεισφορά και Σύνοψη	397
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	398
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	399

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Οι Βιολογικές Βάσεις της Προσωπικότητας

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	402
ΙΔΙΟΣΥΓΚΡΑΣΙΑ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΝΟΥ-ΣΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	404
Ιδιοσυστασία και Ιδιοσυγκρασία: Πρώιμες Απόψεις	407

Ιδιοσυστασία και Ιδιοσυγκρασία: Διαχρονικές Μελέτες	410
Βιολογία, Ιδιοσυγκρασία και Ανάπτυξη Προσωπικότητας:	
Σύγχρονη Έρευνα	412
<i>Συνεσταλμένα και Μη Συνεσταλμένα Παιδιά: Έρευνα του Kagan και των Συνεργατών του</i>	412
<i>Ερμηνεύοντας τα Δεδομένα στη Βιολογία και στην Προσωπικότητα</i>	416
<i>Κοπιώδης Έλεγχος και η Ανάπτυξη της Συνείδησης</i>	419
ΕΞΕΛΙΞΗ, ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ	421
Εξελικτική Ψυχολογία	422
<i>Κοινωνικές Συναλλαγές και Ανίχνευση Εξαπάτησης</i>	425
<i>Διαφυλικές Διαφορές: Εξελικτική Προέλευση;</i>	427
<i>Προτιμήσεις στους Συντρόφους Ανάμεσα στα Δύο Φύλα</i>	428
<i>Αιτίες Ζήλιας</i>	430
<i>Εξελικτική Προέλευση των Διαφυλικών Διαφορών: Πόσο Ισχυρά Είναι τα Δεδομένα;</i>	430
<i>Εξελικτική Θεωρία και Διαστάσεις Προσωπικότητας της Μεγάλης Πεντάδας</i>	434
Εξηγήσεις της Θεωρίας της Εξέλιξης: Σχόλια	435
ΓΟΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ	439
Γενετική της Συμπεριφοράς	439
<i>Μελέτες Επιλεκτικής Αναπαραγωγής</i>	439
<i>Μελέτες Διδύμων</i>	440
<i>Μελέτες Υιοθεσίας</i>	442
<i>Συντελεστής Κληρονομικότητας</i>	443
<i>Κληρονομικότητα της Προσωπικότητας: Ευρήματα</i>	444
<i>Σημαντικές Προειδοποιήσεις</i>	445
<i>Παραδείγματα από τη Μοριακή Γενετική</i>	447
Περιβάλλοντα και Αλληλεπιδράσεις Γονιδίων-Περιβάλλοντος	449
<i>Κοινά και Μη Κοινά Περιβάλλοντα</i>	450
<i>Κατανοώντας τα Αποτελέσματα από τα Μη Κοινά Περιβάλλοντα</i>	452
<i>Τρία Είδη Αλληλεπιδράσεων Φύσης-Ανατροφής</i>	454
ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ	456
Κυριαρχία Αριστερού και Δεξιού Ημισφαιρίου	457
Νευροδιαβιβαστές και Ιδιοσυγκρασία: Ντοπαμίνη και Σεροτονίνη	459
<i>Τρεις Διαστάσεις Ιδιοσυγκρασίας: Θετική Συναισθηματικότητα (ΘΣ),</i>	
<i>Αρνητική Συναισθηματικότητα (ΑΣ) και Έλλειψη Συστολών ή Συνεσταλμένη Συμπεριφορά (ΕΣ ή ΣΣ)</i>	460
ΠΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ: Η ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	462
Κοινωνικοοικονομικό Επίπεδο των Κοινοτήτων και Σεροτονίνη	465
Περιβαλλοντικά Βιώματα και Αλλαγές στην Εγκεφαλική Ουσία	466
ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ «ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ» ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ	467
Εγκέφαλος και Εαυτός	467
Εγκέφαλος και Ηθική Κρίση	469
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	471
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	472

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Συμπεριφορισμός και Προσεγγίσεις Μάθησης στην Προσωπικότητα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 474

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ 475

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ
ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 476

Ο Περιβαλλοντικός Ντετερμινισμός και οι Συνέπειές του για την Έννοια
της Προσωπικότητας 477

Πειραματισμός, Παρατηρήσιμες Μεταβλητές και Απλά Συστήματα 479

Ο WATSON, Ο ΡΑΥΛΟΝ ΚΑΙ Η ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ 482

Ο Συμπεριφορισμός του Watson 482

Η Θεωρία Κλασικής Εξαρτημένης Μάθησης του Pavlov 483

Αρχές της Κλασικής Εξαρτημένης Μάθησης 484

Ψυχοπαθολογία και Αλλαγή 487

Εξαρτημένες Συναισθηματικές Αντιδράσεις 487

Συστηματική Απεναισθητοποίηση 488

Μια Νέα Ερμηνεία της Περίπτωσης του Μικρού Χανς 491

Πρόσφατες Εξελίξεις 492

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΟΥ SKINNER 495

Ένα Σκιαγράφημα του Θεωρητικού 495

Η Θεωρία του Skinner για την Προσωπικότητα 498

Δομή 498

Διεργασία: Συντελεστική Εξαρτημένη Μάθηση 499

Ανάπτυξη και Εξέλιξη 502

Ψυχοπαθολογία 503

Συμπεριφοριστική Αξιολόγηση 504

Αλλαγή Συμπεριφοράς 508

Ελεύθερη Βούληση; 508

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 511

Επιστημονική Παρατήρηση: Η Βάση Δεδομένων 511

Θεωρία: Συστηματική; 512

Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά; 512

Θεωρία: Περιεκτική; 513

Εφαρμογές 513

Κύρια Συνεισφορά και Σύνοψη 514

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ 515

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 517

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Μια Γνωστική Θεωρία: Η Θεωρία Προσωπικών Εννοιολογικών Κατασκευών της Προσωπικότητας του George A. Kelly

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	520
GEORGE KELLY (1905-1966): ΕΝΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ	522
Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ KELLY ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	524
Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ KELLY ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ	526
Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ GEORGE A. KELLY ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ	528
Δομή	528
<i>Οι Εννοιολογικές Κατασκευές και η Διαπροσωπική Συνέπεια</i>	529
<i>Τύποι και Σύστημα Εννοιολογικών Κατασκευών</i>	531
<i>Αξιολόγηση: Η Δοκιμασία Ρεπερτορίου Ρόλων Εννοιολογικών Κατασκευών (Rep)</i>	534
<i>Μοναδικές Πληροφορίες που Αποκαλύπτονται από τη Δοκιμασία Προσωπικών Εννοιολογικών Κατασκευών</i>	535
<i>Γνωστική Πολυπλοκότητα/Απλότητα</i>	536
Διεργασία	540
<i>Προβλέποντας τα Γεγονότα</i>	540
<i>Αγχος, Φόβος και Απειλή</i>	543
<i>Ανάπτυξη και Εξέλιξη</i>	547
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	548
Ψυχοπαθολογία	548
Αλλαγή και Θεραπεία Καθορισμένων Ρόλων	549
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ	551
Δοκιμασία Rep: Θεωρία των Προσωπικών Εννοιολογικών Κατασκευών	551
Σχολιασμός των Δεδομένων	553
ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	554
Σύγχρονες Αναλύσεις Πεποιθήσεων Ατόμου-Περίστασης	555
ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	557
Επιστημονική Παρατήρηση: Η Βάση Δεδομένων	557
Θεωρία: Συστηματική;	558
Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά;	558
Θεωρία: Περιεκτική;	559
Εφαρμογές	561
Κύρια Συνεισφορά και Σύνοψη	561
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	563
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	564

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Κοινωνικογνωστική Θεωρία: Bandura και Mischel

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	568
ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ	569
ΕΝΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ	571
Albert Bandura (1925-)	571
Walter Mischel (1930-)	572
Αντίκτυπος των Θεωρητικών	574
Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	575
Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	576
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΓΝΩΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΔΟΜΗ	576
Ικανότητες και Δεξιότητες	577
Πεποιθήσεις και Προσδοκίες	578
<i>Εναντός και Πεποιθήσεις Αυτο-αποτελεσματικότητας</i>	579
<i>Αυτο-αποτελεσματικότητα και Επίδοση</i>	583
Στόχοι	586
Προδιαγραφές Αξιολόγησης	588
Η Φύση των Κοινωνικογνωστικών Δομών της Προσωπικότητας	591
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΓΝΩΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ	592
Αμοιβαία Απιοκρατία	592
Η Προσωπικότητα ως Γνωστικό Συναισθηματικό Σύστημα Επεξεργασίας (ΓΣΣΕ)	593
Μάθηση μέσω Παρατήρησης (Μίμηση Προτύπου)	598
<i>Εκμάθηση έναντι Επιτέλεσης</i>	600
<i>Εξάρτηση μέσω Υποκατάστατου</i>	601
Αυτορρύθμιση και Κίνητρα	604
<i>Αυτο-αποτελεσματικότητα, Στόχοι και Αυτοαξιολογικές Αντιδράσεις</i>	605
Αυτοέλεγχος και Αναβολή Ικανοποίησης	608
<i>Η Εκμάθηση Δεξιοτήτων Αναβολής της Ικανοποίησης</i>	609
<i>Το Παράδειγμα Αναβολής Ικανοποίησης του Mischel</i>	611
<i>Κοινωνικογνωστική Θεώρηση για την Ανάπτυξη και την Εξέλιξη</i>	614
Σύνοψη	615
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	616
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	617

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Κοινωνικογνωστική Θεωρία: Εφαρμογές, Σχετικές
Θεωρητικές Έννοιες και Σύγχρονη Έρευνα

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 620

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ,
ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 622

Πεποιθήσεις για τον Εαυτό και Σχήματα Εαυτού 622

Τα Σχήματα Εαυτού και η Μέθοδος Χρόνου Αντίδρασης 623

Κίνητρα Βασιμμένα στον Εαυτό και Παρωθούμενη Επεξεργασία Πληροφοριών 627

Στόχοι Μάθησης έναντι Στόχων Επιτέλεσης 629

Αιτίες Στόχων Μάθησης και Στόχων Επιτέλεσης: Αδελφές Θεωρίες 632

Προδιαγραφές Αξιολόγησης 634

Προδιαγραφές Εαυτού, Ασυμφωνίες Εαυτού, Συναισθήματα και Κίνητρα 634

Η Προσέγγιση των «Γενικευμένων Αρχών» στην Προσωπικότητα 639

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ 639

Το Στρες και η Αντιμετώπισή του 640

Παθολογία και Αλλαγή 644

Η Λογικο-θυμική Θεραπεία του Ellis 644

Η Γνωστική Θεραπεία του Beck για την Κατάθλιψη 645

Η Γνωστική Τριάδα της Κατάθλιψης 646

Έρευνα στις Εσφαλμένες Γνωστικές Λειτουργίες 646

Γνωστική Θεραπεία 647

Ψυχοπαθολογία: Μίμηση Προτύπου, Αυτοαντιλήψεις και Αντιλαμβανόμενη

Αυτο-αποτελεσματικότητα 648

Αυτο-αποτελεσματικότητα, Άγχος και Κατάθλιψη 649

Αυτο-αποτελεσματικότητα και Υγεία 652

Θεραπευτική Αλλαγή: Μίμηση Προτύπου και Καθοδηγούμενη Μάθηση 654

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ 659

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 662

Επιστημονική Παρατήρηση: Η Βάση Δεδομένων 662

Θεωρία: Συστηματική; 663

Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά; 663

Θεωρία: Περιεκτική; 664

Εφαρμογές 664

Κύρια Συνεισφορά και Σύνοψη 665

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ 666

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 667

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Η Προσωπικότητα σε Συγκεκριμένο Πλαίσιο: Διαπροσωπικές Σχέσεις, Πολιτισμός και Ανάπτυξη στη Διάρκεια της Ζωής

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	671
ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	673
Ευαισθησία στην Απόρριψη	674
«Θερμή» και «Ψυχρή» Εστίαση	677
Μεταβίβαση στις Διαπροσωπικές Σχέσεις	678
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ: ΑΙΣΙΟΔΟΞΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ	680
ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΛΑΙΣΙΑ	683
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ	686
Αιτίες και Αποτελέσματα των Ιδιοτήτων της Προσωπικότητας	688
Προσωπικότητα, Φύλο και Ιστορικό Πλαίσιο	690
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	691
Ψυχική Ανθεκτικότητα στην Ύστερη Ηλικία	691
Συναισθηματική Ζωή στα Γηρατειά: Κοινωνικοσυναισθηματική Επιλεκτικότητα	693
ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ	695
Δύο Στρατηγικές για Αναστοχασμό Περί Προσωπικότητας και Πολιτισμού	695
<i>Στρατηγική #1: Προσωπικότητα... και Πολιτισμός;</i>	695
<i>Στρατηγική #2: Πολιτισμός και Προσωπικότητα</i>	697
Προσωπικότητα και Εαυτός ως Κοινωνικά Δομημένες Οντότητες στο Πλαίσιο του Πολιτισμού	699
<i>Ανεξάρτητες και Αλληλεξαρτώμενες Αντιλήψεις για τον Εαυτό</i>	699
ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	703
Εκμάθηση Προκοινωνικής Συμπεριφοράς με Μίμηση Προτύπων από Μ.Μ.Ε.	705
<i>Αλφαριθμητισμός</i>	706
<i>Πρόληψη HIV/AIDS</i>	707
ΣΥΝΟΨΗ	709
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	710
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	711

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Αξιολόγηση της Θεωρίας και της Έρευνας της Προσωπικότητας

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 714

ΠΩΣ ΤΑ ΠΗΓΑΝ; ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ 714

Επιστημονική Παρατήρηση: Η Βάση Δεδομένων 715

Θεωρία: Συστηματική; 716

Θεωρία: Ελέγξιμη Εμπειρικά; 717

Θεωρία: Περιεκτική; 718

Εφαρμογές 720

ΠΕΡΙ ΔΟΜΩΝ, ΔΙΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ 722

Δομή της Προσωπικότητας 722

Διεργασία 726

Ανάπτυξη και Εξέλιξη 727

Ψυχοπαθολογία 728

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΖΙΜ 729

ΜΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ: ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΕΣ 731

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 732

Γλωσσάρι 733

Βιβλιογραφία 745

Ευρετήριο ονομάτων 777

Ευρετήριο θεματικών όρων 787